

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 r., wydanym w sprawie z powództwa K. P. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwoty: 28.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, 1.000,00 zł tytułem zwrotu utraconych zarobków i 624,00 zł tytułem odszkodowania, wszystkie z ustawowymi odsetkami od dnia 9 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a także kwotę 4.562,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, powództwo w pozostałym zakresie oddalił, a z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa obciążył pozwanego obowiązkiem zwrot kwoty 773,00 zł, zaś kwotę 205,00 zł nakazał ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz powoda.

W uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji wskazał, że powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kwot: 32.500,00 zł tytułem zadośćuczynienia, 1.024,00 zł tytułem zwrotu kosztów opieki i 3.700,00 zł tytułem odszkodowania wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od tych kwot od dnia 9 września 2015 r. do dnia zapłaty, a jego stanowisko nie zmieniło się aż do zamknięcia rozprawy. Orzekając o zasadności roszczenia odsetkowego, Sąd podniósł, że ubezpieczyciel wydał decyzję częściowo uwzględniającą żądania poszkodowanego w dniu 8 września 2015 r., wobec czego stwierdzić trzeba, iż miał wówczas wystarczającą wiedzę o okolicznościach sprawy, co uzasadnia zasądzenia odsetek od dnia następnego, czyli – zgodnie z żądaniem pozwu – od dnia 9 września 2015 r.; jako podstawę prawną takiego rozstrzygnięcia powołano art. 481 k.c. w związku z art. 455 k.c.

Apelację od przedmiotowego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w części przyznającej powodowi od niej odsetki ustawowe od zasądzonych kwot należności głównych od dnia 9 stycznia 2015 r. do dnia 8 września 2015 r., domagając się jego zmiany poprzez oddalenie powództwa w tej części wraz z zasądzeniem od powoda na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych i zarzucając naruszenie art. 321 § 1 k.p.c. w związku z art. 481 § 1 k.c. w związku z art. 445 § 1 k.c. i art. 444 § 1 i 2 k.c. poprzez wyrokowanie co do przedmiotu nieobjętego żądaniem pozwu i w konsekwencji przyznanie odsetek od zasądzonych kwot także od dnia 9 stycznia 2015 r. do dnia 8 września 2015 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest oczywiście uzasadniona, a jej skutkiem jest wydanie orzeczenia kasatoryjnego.

Lektura zaskarżonego wyroku i jego uzasadnienia prowadzi do wniosku, że w tym wypadku zachodzi oczywista i niedająca usunąć się sprzeczność pomiędzy sentencją orzeczenia i wywodami uzasadnienia, skoro Sąd meriti stwierdza, iż w oparciu o przywołaną podstawę prawną związane z pozostawianiem dłużnika w opóźnieniu odsetki od kwot należności głównych winny zostać zasądzone od dnia 9 września 2015 r., a jednocześnie zasądza je od dnia 9 stycznia 2015 r. Orzeczenie w tym zakresie nie mogłoby zatem zostać poddane merytorycznej kontroli z uwagi na zasadniczą i nieusuwalną w drodze wykładni rozbieżność pomiędzy zaskarżonym rozstrzygnięciem i opisem procesu decyzyjnego, który do niego doprowadził. Już z tych przyczyn nie byłoby możliwe uwzględnienie wniosków apelacyjnych w brzmieniu, jakie nadał im ich autor, a więc poprzez wydanie orzeczenia reformatoryjnego. Jednak inne okoliczności sprawiają, że brak jest również podstaw do przekazania sprawy Sądowi I instancji celem ponownego rozpoznania sprawy w zaskarżonym zakresie, gdyż i ten Sąd nie może jej rozpoznać merytorycznie, skoro nie ulega wątpliwości, że powód nigdy nie poddał pod osąd w sprawie niniejszej kwestii zasadności roszczeń o zapłatę odsetek ustawowych od żądanych kwot za okres od dnia 9 stycznia 2015 r. do dnia 8 września 2015 r.

Rację ma skarżący, że w postępowaniu pierwszoinstancyjnym doszło do oczywistego naruszenia art. 321 § 1 k.p.c., w myśl którego sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Z przepisu tego jasno wynika, że wydanie wyroku w zaskarżonej części było niedopuszczalne, a mimo to Sąd Rejonowy w sposób nieuprawniony rozszerzył zakres prowadzonego postępowania, orzekając także co do roszczeń, które pod

jego osąd nie zostały poddane. Uzasadnia to uchylenie wydanego w ten sposób wyroku w zakresie rozstrzygnięcia o tych odsetkach i umorzenie postępowania w tym zakresie, czego podstawą jest art. 386 § 3 k.p.c. w związku z art. 355 § 1 in fine k.p.c. Mimo uwzględnienia apelacji w całości, Sąd II instancji zdecydował się odstąpić od obciążania powoda, formalnie przegrywającego sprawę na tym jej etapie, obowiązkiem zwrotu poniesionych przez skarżącego kosztów postępowania. Art. 102 k.p.c. stanowi, że taką decyzję można podjąć w szczególnie uzasadnionych przypadkach i w ocenie Sądu odwoławczego z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia. Wszczęcie postępowania apelacyjnego nie było skutkiem dochodzenia przez K. P. nieuzasadnionych roszczeń, ale konsekwencją oczywistego naruszenia prawa procesowego przez Sąd I instancji, a wytknięcie tego uchybienia w apelacji wiązało się z minimalnym nakładem pracy pełnomocnika strony skarżącej; w takiej sytuacji obciążanie powoda obowiązkiem zwrotu kosztów poniesionych przez pozwanego w związku ze złożeniem i popieraniem niniejszej apelacji jawiłoby się jako rozstrzygnięcie nieuzasadnione i niesprawiedliwe.